

Z obsahu: Komise v Německu prověřuje státní pomoc velkým průmyslovým podnikům | Implementace 3. liberalizačního balíčku vážne | Velká Británie řeší výsledky zprávy o kvalitě ovzduší | Evropská komise vydala Zelenou knihu pro 2030

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

po měsíci Vás opět vítám při čtení našeho pravidelného bulletinu Energetika v EU. Také v tomto čísle naleznete články z oblasti energetiky, které nás zaujaly.

V březnu uplynuly dva roky od fukušimské havárie, která měla závažný dopad i na energetickou politiku v EU, když se následně Německo rozhodlo vyloučit jádro ze svého energetického mixu. Připravili jsme pro Vás článek, který se v rámci dvouletého výročí věnuje vývoji procesu zvyšování jaderné bezpečnosti v EU a ČR.

Jak možná víte, Evropská komise dnes vydala Zelenou knihu, která se věnuje dalšímu směřování evropské energetiky a závazkům do roku 2030 jako střednědobému milníku, mezi strategií 2020 a Energetickým plánem 2050. Jejím cílem je otevřít diskusi o novém cíli pro snižování emisí CO₂ a pravděpodobně také pro podíl obnovitelných zdrojů v energetice. V rubrice Právní předpisy a dokumenty se tomuto tématu věnujeme podrobněji a nabízíme náš pohled.

V již klasických rubrikách naleznete další aktuální novinky, které jsme vyhodnotili jako doporučeníhodné Vaší pozornosti.

Přeji Vám příjemné čtení,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Evropská agenda,

Duhová 2/1444, Praha, 140 53, eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, manažerka pro evropskou agendu,
+420 211 042 509, zuzana.krejcirikova@cez.cz |

Jan Bambas, +32 221 394 90, jan.bambas01@cez.cz |

Jiří Horák, +420 211 042 510, jiri.horak03@cez.cz |

Lucie Horová, +420 211 042 704, lucie.horova@cez.cz |

Jan Prášil, +420 211 042 580, jan.prasil@cez.cz |

Veronika Smolková, +420 211 042 492,

veronika.smolkova@cez.cz |

Veronika Vohlídková, tel. +420 211 042 445,

veronika.vohlidkova@cez.cz |

Barbora Vondrušková, +420 211 042 572,

barbora.vondruskova@cez.cz |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Komise prověřuje
státní pomoc velkým
průmyslovým podnikům

Německo chce být
nadále jedničkou
v obnovitelných zdrojích,
děsí se ale nákladů

Energetická účinnost
a její potenciál v EU

Implementace
3. liberalizačního balíčku
vázne

Síťové kodexy v EU II

KOMISE PROVĚŘUJE STÁTNÍ POMOC VELKÝM PRŮMYSLVÝM PODNIKŮM

Komise začala v Německu prověřovat, zda výjimka poskytnutá velkým průmyslovým podnikům, která je osvobozuje od platby síťových poplatků, představuje státní pomoc.

Od roku 2011 jsou velké průmyslové podniky v Německu podle tamního nařízení o poplatcích za přístup k elektrickým zásobovacím sítím osvobozené od platby síťových poplatků. Danou částku, která je pro rok 2012 odhado-

vána ve výši přibližně 300 miliónů eur, musejí uhradit koncoví spotřebitelé formou zvláštního poplatku. Komise již obdržela několik stížností od spotřebitelských organizací, energetických společností i samotných občanů, které poukazují na neoprávněnost této pomoci. Komise zastává předběžný názor, že se může jednat o zdroj státní pomoci a tím pádem zvýhodňování příjemců – velkých německých průmyslových podniků – oproti konkurenci z jiných členských států. Tím může docházet k narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu.

Více informací na: [▶](#)

NĚMECKO CHCE BÝT NADÁLE JEDNIČKOU V OBNOVITELNÝCH ZDROJÍCH, DĚSÍ SE ALE NÁKLADŮ

Německá kancléřka Merkelová hledá možnosti, kde vzít peníze na nákladný přechod na nízkouhlíkovou energetiku. Spolková vláda uznala, že velké průmyslové podniky se budou muset nějakou formou začít podílet na nákladech spojených s tímto přechodem, ale došla pouze k závěru, že současné zelené poplatky by se dodatečně neměly krátit. To kancléřka považuje za důležitý signál, jasné řešení Německo ale zatím nemá.

Rozhodnutí opustit jadernou výrobu a přejít na nízkoemisní zdroje, známé jako „Energiewende“, v Německu posílilo výrobu elektřiny z uhlí a přineslo s sebou další zvyšování ceny elektřiny kvůli rostoucím poplatkům za obnovitelné zdroje. Němečtí politici přicházejí s novými nápady, jak zatáhnout brzdu cenám za elektřinu.

Při energetickém setkání v kancléřství dne 21. března se účastníci shodli, že snížit ceny pro koncové uživatele je urychleně třeba, ale nenašli odpověď na otázku, jakým způsobem. Návrh ministra životního prostředí Altmeyera

Komise prověřuje
státní pomoc velkým
průmyslovým podnikům

Německo chce být
nadále jedničkou
v obnovitelných zdrojích,
děsí se ale nákladů

**Energetická účinnost
a její potenciál v EU**

**Implementace
3. liberalizačního balíčku
vážne**

Sít'ové kodexy v EU II

vyžadovat dodatečné poplatky od solárních a větrných parků a od energeticky intenzivního průmyslu, byl zamítnut. Návrh spolkových zemí snížit daň za elektřinu také nenašel dostatečnou podporu. Podle kancléřky Merkelové bude prostor pro razantní změnu zákona o obnovitelných energiích až v příštím volebním období. Další kolo jednání o možných řešeních povede do května vedoucí kancléřského úřadu Ronald Pofalla.

Původně se očekávalo, že jednání přinese návrh řešení, které by nabylo účinnosti ještě před zářijovými spolkovými volbami. Otázka, co s vysokými cenami elektřiny a kdo náklady Energiewende zaplatí, se tedy bude diskutovat dál.

Velké průmyslové podniky dostávaly done dávna slevy na platbách za odběr elektřiny ze sítě, ale soud v Düsseldorfu rozhodl, že se jednalo o nezákonnou pomoc. Zvyšujících nákladů se nyní obávají i občané, kteří přechod na obnovitelné energie nadále podporují, ale vysoké náklady akceptovat nechtějí. Spolkové země vedené sociálními demokraty se na druhou stranu obávají, že jakákoli forma cenové brzdy by mohla další růst obnovitelných energií zpomalit. Preferovaly by snížit daň za elektřinu o 25 %.

Více informací na: [☞](#) nebo také na: [☞](#)

ENERGETICKÁ ÚČINNOST A JEJÍ POTENCIÁL V EU

**Energetické účinnosti jsme se v našem
bulletinu věnovali v září loňského
roku v souvislosti s přijetím směrnice
o energetické účinnosti.**

Zatímco v České republice byla zahájena její implementace, na evropské půdě zveřejnila společnost Ecofys ve spolupráci s environmentálními neziskovými organizacemi studii o jejím potenciálu. Ten by v EU odpovídal v roce 2020 čistým ročním úsporám ve výši 200 miliard eur za předpokladu, že se podaří dosáhnout cíle 20 % redukce spotřeby ve srovnání s úrovní roku 2005. To je sice reálné, aktuálně je však EU na trajektorii vedoucí k dosažení pouze 17 % úspory, napomoci by mohla mj. nedávno přijatá směrnice. Ve srovnání s hodnocením dopadů směrnice z dílny Evropské komise je takové vyjádření potenciálu téměř šestinásobně vyšší, na druhou stranu Komise hodnotila pouze dopad směrnice a ne potenciál celkový. Budeme-li pokračovat v duchu zprávy až do roku 2030, bylo by možné dosáhnout při realizaci 35 % snížení spotřeby dodatečných ročních úspor ve výši 250 miliard eur. Zpráva rovněž uvádí nutnost zavedení závazného cíle do

roku 2030, což je však požadavek, který by na základě současných zkušeností se vzájemnou konzistencí jednotlivých klimaticko-energetických cílů (20–20–20) vedl k narušení vnitřního trhu a komplikacím v plnění hlavního cíle – snižování emisí CO₂. S obecnými představami Komise o cílech do roku 2030 je možné se seznámit v Zelené knize ke klimaticko-energetickému rámci do roku 2030, o které píšeme rovněž v tomto čísle.

Zpráva Ecofys je k dispozici na: [☞](#)

IMPLEMENTACE 3. LIBERALIZAČNÍHO BALÍČKU VÁŽNE

**Usnesení Evropského parlamentu ze dne
14. března 2013 o energetickém plánu do
roku 2050, budoucnosti s energií odkazuje
na 3. liberalizační balíček, který stále v mnoha
členských státech není transponován do
národní legislativy. Evropská komise proti
členským státům vede řízení.**

Balíček byl přijat v červenci 2009 a týká se do budování vnitřního trhu s plynem a elektřinou v EU. Členskými státy měl být přejet do národních legislativ do března 2011.

Česká republika balíček přijala novelou energetického zákona (č. 211/2011 Sb. ze dne

Komise prověřuje
státní pomoc velkým
průmyslovým podnikům

Německo chce být
nadále jedničkou
v obnovitelných zdrojích,
děsí se ale nákladů

Energetická účinnost
a její potenciál v EU

Implementace
3. liberalizačního balíčku
vážne

Síťové kodexy v EU II

9. června 2011), s účinností od 18. srpna 2011 (s výjimkou § 17d, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2012). Komise každý měsíc vydává rozhodnutí proti státům, které směrnice pro plyn a/nebo elektřinu netransponovaly. V březnu předvolala před Soudní dvůr EU Rumunsko. Za každou částečně transponovanou směrnicí navrhuje penále 30 228,48 eur denně. V případě potvrzení Soudním dvorem, bude pokuta požadována ode dne rozhodnutí do doby, než bude transpozice dokončena. Konečná částka bude rozhodnuta Soudem. Komise zaslala Rumunsku odůvodněné stanovisko v únoru 2012. Letos Komise předvolala před Soudní dvůr již Bulharsko, Estonsko a Velkou Británii. Bulharsku navrhla za každou částečně transponovanou směrnicí denní pokutu ve výši 8 448 eur. Bulharsko doposud nezajistilo nezávislého provozovatele přenosové soustavy, nezávislého provozovatele distribuční soustavy, nezávislý národní regulační úřad a řádně fungující balanční trh. Komise kritizuje národní regulační úřad, který je podfinancovaný, má nestabilní vedení a vláda zasahuje v regulačních i personálních otázkách. Estonsku navrhla Komise denní pokutu 5 068,8 eur za částečně transponovanou směrnicí o elektřině a 4 224 eur za směrnicí o plynu, Velké Británii 148 177,92 za každou směrnicí. Zaslala také

odůvodněné stanovisko Litvě, která může být, pokud v dubnu nereaguje, předvolána také před Soudní dvůr EU. Během roku 2012 Komise zaslala odůvodněné stanovisko Bulharsku, Kypru, Španělsku, Lucembursku, Nizozemsku, Rumunsku, Slovensku, Estonsku, Finsku, Švédsku, Velké Británii, Rakousku, Polsku, Irsku a Slovinsku. Před Soudní dvůr předvolala Polsko, Finsko, Slovinsko, Velkou Británii, Bulharsko a Estonsko. Případy pak uzavřela pro Španělsko, Lucembursko, Nizozemsko, Švédsko a Rakousko. 3. liberalizační balíček je soubor pěti legislativních aktů přijatých za předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Jedná se o: směrnici 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES; směrnici 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES; nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů; nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003; nařízení 715/2009/EC o podmínkách přístupu k přepravním sítím pro zemní plyn.

Více informací na: [↗](#)

SÍŤOVÉ KODEXY V EU II

Rádi bychom navázali na článek z listopadového bulletinu a seznámili vás s pokrokem v přijímání síťových kodexů na půdě ENTSO-E a ACER.

Prozatím žádný síťový kodex není schvalován v komitologické proceduře – v tomto ohledu nejdále je kodex „na přidělování kapacity a řízení úzkých míst“, který již Agentura (ACER) společně se svým doporučením zaslala Komisi.

Na pomyslném druhém místě se nacházejí kodexy „pro připojování výrobních zdrojů k síti“, „pro požadavky na připojení k elektrizační soustavě“ a „pro zabezpečení provozu“, které již Sdružení (ENTSO-E) předalo Agentuře; tuto skupinu velmi brzy rozšíří i kodex „pro přípravu a plánování provozu elektrizační soustavy“. Do poslední skupiny – prozatím připravovaných předpisů – se aktuálně řadí kodexy „pro přidělování přeshraničních kapacit“, „pro vyrovnávání výkyvů“, „pro připojování vedení vysokého stejnosměrného napětí“ a „pro regulaci kmitočtu a rezervy“.

Podrobnější informace o stavu rozpracovanosti jednotlivých kodexů jsou k dispozici na

Více informací na: [↗](#)

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Německo se posunuje blíže k povolení kontroverzní těžby břidlicového plynu

Japonci získali prvenství v těžbě metanových hydrátů

Mühleberg v provozu až do roku 2022

NĚMECKO SE POSUNUJE BLÍŽE K POVOLENÍ KONTROVERZNÍ TĚŽBY BŘIDLICOVÉHO PLYNU

Německo, které se usilovně snaží najít zdroje energie, kterými by nahradilo jadernou energii, učinilo krok směrem k získávání plynu z břidlic pomocí hydraulického štěpení, neboli frakování, které je však opozicí a veřejností odmítáno.

Vláda Angely Merkelové zveřejnila koncem února návrh zákona umožňující za určitých podmínek rozvoj plynu z břidlic pomocí tzv. frakování. Návrh právního předpisu zavádí environmentální opatření, podle kterých bude frakování zakázáno v chráněných oblastech a v blízkosti zdrojů pitné vody, což představuje 14 % německého území. Pro všechny projekty bude zároveň povinné provedení studie dopadů na životní prostředí. Navrhovaná omezení mají uklidnit odpůrce těžby. Strana Zelených a sociální demokraté požádali o moratorium na rozvoj těžby do doby, než budou vyvinuty šetnější metody. Frakování je politicky a ekologicky sporné téma, které bude hrát také svou roli před blížícími se zářijovými spolkovými volbami. Na území Německa se podle odhadů může nachá-

zet až 2 300 miliard metrů krychlových plynu z břidlic. Německo spotřebovává ročně přibližně 86 miliard metrů krychlových zemního plynu, polovinu z toho dováží z Ruska. Plyn z břidlic se zdá být důležitou součástí nynější diskuse o budoucí skladbě energetického mixu Německa. Takováto snaha může být o to naléhavější, protože výstavba nových vedení vysokého napětí pro připojení větrných turbín v Severním moři s průmyslovými oblastmi ve středu a na jihu země, vyvolává odpor a právní problémy. Více informací na: [▶](#)

JAPONCI ZÍSKALI PRVENSTVÍ V TĚŽBĚ METANOVÝCH HYDRÁTŮ

Japonsko se stalo první zemí, která úspěšně provedla těžbu metanu hydrátů, který je známý také pod jménem „hořlavý led“.

Těžba se uskutečnila v Tichém oceánu asi 80 kilometrů od pobřeží Japonska. Tento úspěch představuje pro tento ostrovní stát možnost, jak dosáhnout energetické soběstačnosti. Momentálně, je totiž Japonsko závislé na importu energií. Metanové hydráty, které jsou vlastně ložiska plynu, které jsou uzavřené v krystalech, představují velmi bohatý zdroj energie. Výše jmenovaná těžba se uskutečnila v mořském

příkopu Nankai, který je považovaný za jedno z nejvýznamnějších ložisek metanových hydrátů. Mezi další lokality patří severní část Mexického zálivu a mořská oblast u Aljašky.

Více informací na: [▶](#)

MÜHLEBERG V PROVOZU AŽ DO ROKU 2022

Jaderná elektrárna Mühleberg, nacházející se ve Švýcarsku, by se mohla vyhnout plánovanému ukončení provozu v letošním roce a fungovat až do roku 2022, a to na základě iniciativy vyhlášené vládou švýcarského kantonu Bern.

Švýcarské ministerstvo životního prostředí udělilo v roce 2009 jaderné elektrárně Mühleberg

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

**Velká Británie řeší
výsledky zprávy o kvalitě
ovzduší**

Vítěz souboje o jižní
plynový koridor může být
jen jeden

EIB „pronásledovaná“
za rozhodnutí financovat
slovinskou uhelnou
elektrárnu

časově neomezenou provozní licenci. Toto rozhodnutí však bylo zrušeno v březnu 2012 Federálním správním soudem, který rozhodl, že čtyřicet let starý varný reaktor o výkonu 372 MW může být v provozu pouze do 28. června 2013. Provozovatel energetického zařízení, společnost BKW FMB Energy, podala k Federálnímu

soudu proti tomuto rozhodnutí odvolání, na rozhodnutí však stále čeká.

Kanton Bern, který vlastní 53 % podíl v BKW, přišel s protinávrhem týkajícím se jednání o odstavení elektrárny „co nejdříve, ale ne později než v roce 2022“. K okamžitému úplnému odstavení elektrárny by mělo dojít pouze v případě, že by regulátor zpochybnil trvale bezpečný provoz elektrárny. Podle kantonu by okamžité uzavření nebylo v zájmu BKW a ostatních akcionářů společnosti, kteří by mohli žádat odškodnění. V takovém případě by nároky na náhradu škody mohly činit až stovky milionů švýcarských franků. Rozhodnutí by mělo padnout do konce léta.

Více informací na: [x](#)

VELKÁ BRITÁNIE ŘEŠÍ VÝSLEDKY ZPRÁVY O KVALITĚ OVZDUŠÍ

Velká Británie bude čelit výzvě britského Nejvyššího soudu pro porušení směrnice EU o kvalitě ovzduší. Zpráva přišla ve stejný den, kdy byla zveřejněna studie HEAL, která vystavuje účet na náklady na zdravotní péči vzniklé působením znečištění uhelnými elektrárnami v Evropě.

Projednávání soudu ve Velké Británii se týká měření oxidu dusičitého v 16 britských městech

a regionech z roku 2010. Ty měly přesahovat zákonný limit až čtyřikrát. Očekává se, že Nejvyšší soud vydá v této otázce rozhodnutí v průběhu několika týdnů.

Dopis Evropské komise z června 2012 podporuje postoj environmentální organizace ClientEarth, že kvalita ovzduší spadá do pravomoci Spojeného království, a to na základě článku 258 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého jsou vnitrostátní soudy klíčovým orgánem členských států pověřené výkladem a implementací práva EU. Velká Británie již dříve naznačila, že odloží splnění norem kvality ovzduší s lůžkou v roce 2010 až na období mezi lety 2020 až 2025, což jí umožňuje směrnice EU o znečištění v článku 23. Ten ustanovuje, že členské státy, ve kterých došlo k překročení emisních limitů, by měly stanovit nápravná opatření „co nejdříve“. Obavy o finanční náklady znečištění ovzduší byly ještě podpořeny, v souvislosti se zveřejněním nové zprávy Komise pro zdraví a životní prostředí (HEAL), která odhaduje náklady na zdravotní péči spojenou se znečištěním z uhelných elektráren na 42,8 miliard eur ročně. Podle zprávy je v celé EU spalování uhlí každoročně zodpovědné za 18 200 předčasných úmrtí, 8 500 nových případů chronické bronchitidy a více než 4 miliony zameškaných pracovních dní. Výsledky jsou

Velká Británie řeší výsledky zprávy o kvalitě ovzduší

Vítěz souboje o jižní plynový koridor může být jen jeden

EIB „pronásledovaná“ za rozhodnutí financovat slovinskou uhelnou elektrárnu

zejména znepokojující vzhledem k tomu, že sektor využití uhlí prochází po letech poklesu oživením. Velká Británie plánuje kapacity uhelných elektráren v rámci energetické reformy nahrazovat jadernými a obnovitelnými zdroji.

Více informací na: [▶](#)

VÍTĚZ SOUBOJE O JIŽNÍ PLYNOVÝ KORIDOR MŮŽE BÝT JEN JEDEN

Konsorcia firem pro výstavbu plynovodů Nabucco West a TAP (Trans-Adriatic Pipeline), vydaly prohlášení, že se dohodly na spolupráci s TANAP, který propojuje Ázerbájdžán s Tureckem.

Dne 5. března konsorcium Nabucco oznámilo podepsání dohody s TANAP, ve které se obě strany formálně dohodly na spolupráci při vývoji jižního koridoru pro přepravu plynu. O dva dny později, 7. března, oznámil podepsání dohody s TANAP také TAP. Oba projekty usilují o získání plynu z ázerbájdžánských offshore polí Shah Deniz II pro evropský kontinent. Z pohledu Nabucca to znamená revizi projektu, protože původně byl projektován jako plynovod procházející celou trasu z Ázerbájdžánu přes Turecko do EU. Zkrácená varianta je označována jako Nabucco-West.

Zásadní rozdíl mezi projekty TAP a Nabucco je zejména v přístupu třetích stran. TAP požádala Evropskou komisi o výjimku, prostřednictvím které by plynovod neměl být používán třetí stranou, a to navzdory pravidlům EU pro liberalizaci energetiky. Naopak Nabucco nabídne přístup jiným dodavatelům, kteří by mohli rezervovat kapacity. Problém spočívá v tom, že množství plynu, který bude k dispozici z pole Shah Deniz II pokryje pouze kapacitu pro jeden z obou plynovodů.

Více informací na: [▶](#)

EIB „PRONÁSLEDOVANÁ“ ZA ROZHODNUTÍ FINANCOVAT SLOVINSKOU UHELNou ELEKTRÁRNU

Každoroční konference Evropské investiční banky (EIB) v Bruselu byla zastíněna protesty proti kontroverznímu financování slovinské uhelné elektrárny.

Krizí postižená uhelná elektrárna TEŠ 6 u města Šoštajn o výkonu 600 MW by měla získat 440 milionů eur z úvěrových záruk EIB a dalších 200 milionů eur z Evropské banky pro obnovu a rozvoj.

Čerpání peněz však bylo zpožděno kvůli pokračující korupci a vyšetřování podvodů, stejně jako kvůli environmentálnímu znepokojení, že Slovinsko nedodrží své závazky ke snížení emisí CO₂ do roku 2050. EIB je považována za finančního zástupce EU v boji proti klimatickým změnám.

Banka je jedním z největších poskytovatelů finančních prostředků na rozvoj evropských obnovitelných zdrojů a projektů energetické účinnosti. Ze strany ekologů však EIB čelí kritice, protože až do letošního roku šla většina energetický půjček z bankovních fondů na podporu projektů využívající fosilní paliva, převážně zemní plyn. Elektrárna Šoštajn vyvolala hněv u EIB, částečně proto, že čelí obvinění z korupce, které je v šetření slovinské vlády, Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), Evropské komise a EIB samotné. Minulý měsíc poslanci Evropského parlamentu volající po zmrazení finančních prostředků pro Šoštajn citovali závěry dvouletého šetření Státní komise pro prevenci korupce ve Slovinsku. Zpráva uvádí, že projekt je navržen a realizován netransparentním způsobem, chybí mu dohled a je zatížen politickými i vlivy. Výsledkem bylo (a stále je) vysoké riziko korupce a střetu zájmů.

Více informací na: [▶](#)

Evropská komise dnes
vydala Zelenou knihu pro
2030

EVROPSKÁ KOMISE DNES VYDALA ZELENOU KNIHU PRO 2030

Dnes, 27. března vydala Evropská komise očekávanou Zelenou knihu k novému energeticko-klimatickému rámci do roku 2030. Tento strategický dokument navazuje na současný legislativní rámec pro rok 2020 s jednotlivými cíli a představuje další důležitý krok v dekarbonizačním úsilí Evropské unie.

Na Zelenou knihu navazuje veřejná konzultace na dané téma, jež by měla zahájit diskusi nad jednotlivými cíli k roku 2030. Samotný dokument Komise se zaměřuje na tři oblasti, kterými jsou snížení emisí skleníkových plynů, zajištění dodávek elektrické energie a v neposlední řadě také konkurenceschopnost evropské ekonomiky. Součástí konzultace je i diskuze o budoucích cílech, jejich výši nebo závaznosti. To souvisí i s budoucími plány na dekarbonizaci evropské ekonomiky.

Dle platné legislativy a rámce 20–20–20, jehož součástí jsou směrnice týkající se obnovitelných zdrojů, systému EU ETS nebo energetické účinnosti, jsou stanoveny jasné cíle do konce této dekády. Zároveň si však v rámci Energetické mapy do roku 2050 Evropská unie vytyčila snížit emise skleníkových plynů o 80–95 % vzhledem k úrovni roku 1990. Revize tohoto strategického dokumentu je v současné době projednávána v evropských institucích a Evropský parlament o ní hlasoval na svém březnovém plenárním zasedání ve Štrasburku. Samotná Zelená kniha by měla přispět k širší diskusi ohledně snižování emisí a jak nastavit další proces dekarbonizačního plánu. Evropská komise již také avizovala, že může vyústit v pří-

pravu nového sdělení či přímo legislativního návrhu. V rámci budoucí diskuze by měly být zohledněny a využity informace a výsledky veřejné konzultace a diskuze o strukturálních opatřeních pro systém EU ETS, včetně změn lineárního faktoru snižování emisí nebo aktuálně projednávané návrhy na stažení části povolenek ze systému EU ETS kvůli jejich přebytku na trhu.

Mimo případné cíle a snižování emisí skleníkových plynů je pozornost v Knize zaměřena také na způsoby zvyšování konkurenceschopnosti evropské ekonomiky, například z pohledu cen a dostupnosti energií. Současně by měl být brán zřetel i na konkrétní nástroje na evropské a národní úrovni a jejich vliv na vnitřní energetický trh. To se může týkat např. podpůrných schémat obnovitelných zdrojů nebo daňové oblasti.

Dva roky po Fukušimě
Evropská komise
dokončuje přípravy nové
legislativy

DVA ROKY PO FUKUŠIMĚ EVROPSKÁ KOMISE DOKONČUJE PŘÍPRAVY NOVÉ LEGISLATIVY

Dne 11. března uplynuly dva roky od fukušimské havárie, která spustila vlnu přezkumu 145 reaktorů. Zadání požadovalo analyzovat kombinace extrémních situací, které mohou vést k těžké havárii jaderného zařízení, bez ohledu na jejich nízkou pravděpodobnost.

Experti na jadernou bezpečnost se 18 měsíců zabývali potenciálem zlepšit bezpečnostní prvky na elektrárnách. Nebyla shledána žádné závažná zjištění, navržena byla ale řada opatření, která ještě posílí současnou vysokou bezpečnost. Jaderní regulátoři na konci roku 2012 představili národní akční plány, které budou mezinárodně přezkoumány na konci dubna a poté uskutečňovány. V červnu 2014 Komise zamýšlí vydat po konzultaci s ENSREG zprávu o naplňování jednotlivých opatření.

Zprávy k bezpečnosti obou českých jaderných elektráren mají dohromady přes 400 stran a docházejí k závěru, že elektrárny jsou schopny bezpečně zvládnout i vysoce nepravděpodobné extrémní havarijní stavy, aniž by došlo k ohrožení jejich okolí. ČEZ již v roce 2012 zpracoval koncepci opatření a přístupy k řešení mimořádných podmínek. Plány pro léta 2013 až 2016 naplní závazek trvalého zlepšování bezpečnosti a ochrany životního

prostředí a budou v dubnu se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost podrobně konzultovány s ohledem na provázanost jednotlivých technických řešení. Evropská komise připravuje revizi směrnice o jaderné bezpečnosti, jejíž interní návrh nyní připomínkuje skupina podle čl. 31 a Evropský hospodářský a sociální výbor. Možnost vyjádřit svůj názor na postup Komise dostala také Skupina evropských jaderných regulátorů (ENSREG) a Evropské jaderné fórum (ENEF). Komisař Oettinger na květnové Evropské radě zamýšlí představit závěry tzv. zátěžových testů a připravovanou legislativu. Cílem Komise je konkretizovat současný legislativní rámec pro bezpečnost, což omezí jeho flexibilitu a může v mnoha členských státech vést paradoxně k opačnému efektu a zhoršení bezpečnosti. Harmonizace bezpečnostních kritérií probíhá v zavedených organizacích jako je WENRA a je nevhodné tento proces uměle přerušovat a navrhovat nová kritéria a technické požadavky orgány, které v této oblasti

nemají zkušenost a znalosti. Přístup Evropské komise usiluje o získání kompetence v oblasti jaderné bezpečnosti, která je v současné době plně v rukách národních jaderných regulátorů. Zatímco zátěžové testy probíhaly na expertní úrovni a pod ENSREG, snažila se Evropská komise vytvářet vlastní vidění zátěžových testů, které představila ve sdělení vydaném 4. října 2012. To nepřineslo nic nového, pouze jinak interpretovalo stejné výsledky, které značně zestručnilo a tak nevyhnutelně zkreslovalo hodnocení provedené ENSREG. Revize směrnice o jaderné bezpečnosti vznikne v okamžiku, kdy nejsou známy poznatky z aplikace současné směrnice, přijaté v roce 2009. Přezkoumání zkušenosti s jejím naplňováním bylo naplánováno na rok 2014, kdy Komise nyní předpokládá přijetí nové revidované verze.

Pofukušimský Národní akční plán pro posílení jaderné bezpečnosti jaderných zařízení v ČR: [↗](#)

Události z energetiky

8.–11. DUBNA proběhne v jihoafrickém Johannesburgu 16. ročník největšího afrického energetického veletrhu s názvem Power & Electricity World Africa 2013. Tradiční součástí je konference a řada energetických workshopů. Podrobnosti na stránkách: [☞](#)

11.–12. DUBNA hostí Moskva 2. ročník konference a veletrhu nazvaného CISOLAR–2013. Akce je zaměřena na solární energetiku ve východní Evropě. První ročník, který se uskutečnil v ukrajinské Oděse, navštívilo 150 delegátů z dvaceti zemí. Více na: [☞](#)

22.–23. DUBNA se v Dublinu koná 4. ročník European Conference on Renewable Heating and Cooling. Na akci, konající se v rámci irského předsednictví, vystoupí na téma obnovitelného vytápění a chlazení odborníci z ministerstev členských států, Evropské komise a Mezinárodní energetické agentury (IEA). Podrobnosti na: [☞](#)

23.–25. DUBNA se v Berlíně uskuteční 6. ročník konference nazvané Energy Storage Forum – Europe 2013. Na 50 mluvčích ze 17 zemí bude s ostatními účastníky diskutovat na téma skladování energie. Více na: [☞](#)

23.–25. DUBNA proběhne v Bruselu konference s názvem Gas Week 2013. Diskuze je rozdělena do tří tematických okruhů: tvorba pracovních míst a ekonomické obnovy skrze plynárenství, technologie pro budoucnost inteligentní energetiky a investice do čistých technologií. Podrobnosti zde: [☞](#)

STRATEGICKÉ CÍLE ENERGETICKÉ POLITIKY EU

V návaznosti na popis pravomocí, které může EU uplatňovat při prosazování své energetické politiky, se nyní zaměříme na vlastní obsah této politiky, resp. její strategické cíle. V posledních letech význam této strategie v EU rapidně roste a tomu odpovídá i politická pozornost, které jí orgány i dokumenty EU věnují.

Proč vůbec EU potřebuje dostatečně účinnou energetickou politiku?

Základní důvod potřebnosti vlastní energetické politiky EU je velmi jednoduchý: poptávka po energiích v čase rozhodně příliš masivně neklesá, zatímco vlastní evropské zásoby klasických energetických surovin (zejména ropy, zemního plynu i uhlí) se spíše ztenčují. Energetická závislost na vnějších zdrojích (v současné době kryje dovoz více než polovinu potřeby EU) by bez koordinované politiky výrazně ohrožovala bezpečnost regionu; a současně by se jen těžko prosazovaly nástroje na snížení zátěže, které spotřeba energií přináší životnímu prostředí. Zejména tyto skutečnosti vedou EU k vytvoření kompaktnější strategie v oblasti energetiky, než tomu bylo ještě v nedávné minulosti. Jak jsme uvedli v minulém čísle, silnější právní základ energetické politiky EU poskytl Lisabonská smlouva.

Kde a jak jsou formulovány základní strategické cíle EU v oblasti energetiky?

Strategických dokumentů v oblasti energetiky vydala Evropská komise v posledním desetiletí dlouhou řadu. V posledních dvou letech byla nejuceleněji strategie EU zakotvena především ve dvou klíčových dokumentech – krátkodoběji v tzv. sdělení Evropské komise známém jako „Energy 2020“ z listopadu roku 2010 a dlouhodobější strategie v podobě tzv. energetické „cestovní mapy“ – „Energy road map 2050“ z prosince roku 2011. První z obou dokumentů nese podtitul „Strategie pro konkurenceschopnou, udržitelnou a bezpečnou energetiku“, který vlastně vystihuje základní vrcholy „strategického trojúhelníku“ energetické politiky EU – zjednodušeně řečeno, energie by měla být dostupná za přijatelné ceny, neměla by poškozovat životní prostředí a její dodávky by měly zajišťovat bezpečnost EU

a členských států. Dlouhodobá strategie EU podle Energetické mapy do roku 2050 na tyto principy navazuje, do centra pozornosti pak staví aspekt „dekarbonizace“ evropské spotřeby energie. Strategickým cílem je tak do roku 2050 omezit produkci skleníkových plynů až o 80 %; tento cíl je odrazem silného akcentu na potřebu bojovat s klimatickými změnami, což je dosud jedním z vůdčích principů energetické politiky EU.

Jakými cestami se EU snaží dosahovat svých současných cílů?

Celkem pochopitelně se v čase některé způsoby naplňování cílů vyvíjejí a mění (viz např. aktuální diskuse o nevýhodách některých druhů biopaliv, dříve považovaných za důležitý příspěvek k omezení spotřeby fosilních paliv). V současné době se ale v EU projevuje snaha prosadit především úspory energií,

Strategické cíle energetické politiky EU

resp. zvýšení energetické účinnosti a dále pak dokončit budování vnitřního trhu s energiemi (což je i závazný úkol členských států vyplývající z tzv. 3. liberalizačního/energetického balíčku – jedná se o soubor směrnic a nařízení, který byl schválen v době českého předsednictví Radě EU v roce 2009).

Pod dojmem zkušeností z posledních let také Evropská komise začíná zdůrazňovat význam inovací v oblasti energetických sítí – rychlý růst produkce z obnovitelných zdrojů energie mění tradiční toky elektřiny, na což nebyla evropská soustava připravena. V centru pozornosti energetické politiky by pak měli stát spotřebitelé. Toho lze podle EK dosáhnout podporou konkurenčního prostředí (např. možnost co nejhladší změny dodavatele energie), podporou opatření umožňujících regulovat domácnostem svoje spotřební chování či

zpřístupněním informací o energetických vlastnostech spotřebičů, budov apod.

Jaké lze očekávat trendy evropské energetické politiky po roce 2020?

K „dvacítkovému“ letopočtu se váže řada cílů energetické politiky resp. strategie EU, zejména cíle plynoucí ze známé formule „20–20–20“ (snížení emisí skleníkových plynů o 20 % do roku 2020 oproti stavu k roku 1990, zvýšení podílu obnovitelných zdrojů v energetickém mixu Evropské unie na 20 % a zvýšení energetické účinnosti o 20 %). Jejich realizace je v současné době předmětem značného množství strategických i legislativních iniciativ EU a v některých případech lze očekávat i nemalé problémy s plněním spojené, zároveň se ale diskutuje i o politice pro období po tomto roce (viz též zmíněný dokument Energetická

mapa do roku 2050). Vedle opakované potřeby „dekarbonizace“, resp. s ní související podpory obnovitelných zdrojů se do popředí pozornosti dostává role technologického pokroku – např. snahy o skladování elektrické energie či její masivnější přepravu z míst nové produkce (sever Evropy se svojí energií větrnou a sever Afriky s energií solární) do míst stabilní spotřeby v Evropě. Na půdě Evropské komise se také objevují názory, že výroba energie sama bude v budoucnu více územně diverzifikována v rámci většího počtu menších zdrojů. Než se však tyto úvahy budou moci vážněji promítnout do dalších kapitol energetické strategie EU, čeká členské státy i orgány Unie nemalá spousta práce na plnění úkolů současných či případně i jejich specifikace, až korekce vzhledem k aktuální situaci, mnohdy odlišné od dob, kdy byly cíle formulovány.